

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané,

letošní horké léto nám přineslo nejen krásné slunečné dny, ale také mimořádně bohatou úrodu. Díky vysokým teplotám a dostatku slunce dozrály na zahradách šťavnatá jablka, sladké hrušky a v našem kraji nejvíce oblíbené trnky. Díky této hojnosti nás tak čeká i výjimečně dobrá sezóna pro pálení slivovice. Podzimní čas s ochutnáváním burčáku či „valašské rosy“ tak bude letos o to veselejší.

K dobré slivovici neodmyslitelně patří i zpěv, který dokáže každé posezení proměnit v radostnou oslavu. A právě zpěv má v naší obci své významné místo. Letos společně oslavíme 80. výročí bratřejovského chrámového sboru.

Stejně jako členové chrámového sboru věnují svůj čas zkouškám a nacvičování zpěvů, i další spolky v naší obci tráví hodiny svého volného času, aby přispěly k našemu společnému dobru. Hasiči trénují, aby byli schopni rychle zasahovat při vyhlášené pohotovosti. Fotbalisté se připravují na každé utkání. A myslivci se starají o naši přírodu a zvěř a udržují rovnováhu v lese. Každý z těchto dlouhá léta trvajících spolků vkládá svůj čas a úsilí do činností obohacujících naši obec. Jejich řady rozšiřují i mladí, což je velká radost. Všichni tito si zaslouží obdiv, neboť v době, kdy by se mohli věnovat odpočinku po náročném dni, schází se, aby pokračovali v tradici místních spolků, která trvá třeba osmdesát nebo i přes sto let.

Na závěr se ještě vrátím k ročnímu období. Podzim je pro přírodu velká věc. Je nejen obdobím padání barevného listí, ale i časem sklizně. Také lidský život má svá období a podzim života může být příjemný díky moudrosti a zkušenostem, které jsme již získali a z kterých můžeme čerpat. Přeji vám všem, abyste si dokázali užít každý hezký okamžik tohoto ročního období. A také vám přeji, ať letos vypálíte dobrou! Ať si při ní třeba i rádi zazpíváte!

Marie Poláchová, zastupitelka obce

Vojta Navrátil se stal mistrem ČR ve vzpírání

V sobotu 7. září se v Chebu konal národní šampionát ve vzpírání juniorů věkových kategorií do 20 a 23 let. Teprve 18letý Vojta Navrátil z Bratřejova, který soutěží za TJ Sokol Zlín, porazil všechny své soupeře a stal se tak mistrem České republiky ve vzpírání jak v kategorii do 20 let, tak i do 23 let.

INFORMACE Z OBCE

Zastupitelstvo obce Bratřejov na svých zasedáních v období červenec – září 2024

SCHVÁLILO

- smlouvu nájemní a smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti k projektu odkanalizování obcí Lutonina, Ublo, Jasenná a Bratřejov číslo 1869/2024-SML s Povodím Moravy, s.p.;
- smlouvu o souhlasu s realizací stavebního záměru na pozemku ve vlastnictví ČR-ÚZSVM na pozemek 1733/18 v k.ú. Bratřejov u Vizovic na LV 60000 k akci odkanalizování obcí Lutonina, Jasenná, Ublo, Bratřejov;
- dodatek č. 2 ke smlouvě o umístění a provozování kontejnerů uzavřen s firmou TextilEco a.s.;
- realizační firmu ROANN s.r.o. k rekonstrukci lesní cesty Černé potoky za nabídkovou cenu 5.206.826,97 Kč bez DPH a schválilo smlouvu o dílo a pověřilo starostu obce k jejímu podpisu;
- firmu Agama a.s. k dodání lesní traktorové vyvážky za nabídkovou cenu 1.215.000 Kč;
- finanční příspěvek ve výši 20.000 Kč na zakoupení nových herních dresů pro TJ Sokol Bratřejov;
- odkoupení části pozemků p.č. 95/1 a st. 74 pod místní komunikací v obci Bratřejov;
- odkoupení části pozemku p.č. 2343/3;
- dodatek č. 2 ke smlouvě na zhotovení projektové dokumentace pro stavební povolení a provedení stavby na akci: „Odkanalizování obcí Lutonina, Jasenná, Ublo, Bratřejov“;
- dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo k vypracování PD inženýrské činnosti a autorského dozoru k akci „Nová hasičská zbrojnice v Bratřejově“;
- finanční pomoc zaplaveným obcím na Jesenicku ve výši 150.000 Kč, dále bude zdarma poskytnut nábytek na vybavení ze staré mateřské školy;
- dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo na zpracování díla „Územní plán Bratřejov – změna č. 2“;
- navrženou trasu cyklostezky Bratřejov a vložení do změny č. 1 územního plánu obce Bratřejov

NESCHVÁLILO

- uzavření smlouvy o úhradě nákladů na úklid a nakládání s odpady tabákových výrobků se společností NEVAJGLUJ a.s.;

VZALO NA VĚDOMÍ

- informace o kulturních akcích na podzim 2024;
- informaci o řešení pozemků pod plánovanou cyklostezkou na katastru obce a schválilo smlouvy o smlouvách budoucích k odkupu pozemků;
- zprávu o přezkoumání hospodaření obce;
- informace o realizaci kamerového systému v obci;

Odvoz a likvidace odpadu
Vy třídíte, my využíváme!
Marius Pedersen

Obec Bratřejov oznamuje občanům, že ve spolupráci s firmou Marius Pedersen a.s. bude proveden sběr nebezpečných odpadů z domácností.

Sběr nebezpečných odpadů z domácností

akce proběhne **v sobotu 12.10.2024** v těchto časech:

"MBD" u hlavní silnice	10:45 – 11:10 hod.
Obecní úřad Bratřejov	11:20 – 12:30 hod.

Mimo uvedené hodiny již nebude možno odpady odevzdávat, neboť svozová technika bude přesunuta do další obce. V uvedené době bude na stanovených místech moci každý občan **zdarma** odevzdat k likvidaci následující druhy odpadů:

- olejové automobilové filtry • plechovky se zbytky barev •
- monočlánky • autobaterie • zářivky • znečištěné láhve a sklo od chemikálií
- zbytky přípravků na hubení škůdců a postřiky • staré kosmetické přípravky •
- vyjeté motorové oleje • mořidla
- a rozpouštědla • plastové obaly a nádoby od škodlivin • opotřebované pneumatiky • hadry znečištěné barvami, oleji a vazelinou • obaly od sprejů •
- televizory • rádia • ledničky • domácí elektrospotřebiče •
- objemné odpady – koberce, linolea, kočárky, umyvadla...

Dočasně je pozastaven příjem laboratorní chemikálie a kyselin.

Jelikož jsou tyto sběry ve Vaší obci organizovány každoročně, není důvod, aby některé z těchto nebezpečných odpadů končily v popelnících, velkobjemových kontejnerech, kamnech anebo dokonce ve volné přírodě. Věříme, že každý z vás, kdo takové odpady vlastní, využije této výhodné příležitosti a akce se zúčastní.

Za Váš osobní příspěvek ke zlepšení a ochraně životního prostředí děkuje OÚ Bratřejov a společnost Marius Pedersen a.s.

Recyklujte s našimi hasiči

Hasiči SDH Bratřejov budou opět svážet z celé obce elektro zařízení. Svoz se uskuteční v termínu:

7. – 11. 10. 2024

vždy v odpoledních hodinách

Kdo máte staré elektro zařízení (pračky, ledničky, mikrovlnky, rádia, televize, mixéry, vysavače, počítače, monitory, vrtačky, brusky, fény a jiné), nachystejte je před své rodinné domy a hasiči je svezou za kulturní dům.

SBĚR ŽELEZA

7. - 11. října 2024

vždy v odpoledních hodinách

proběhne v obci sběr starého železa.

Připravte prosím sběrné železo k příjezdovým cestám.

Pokud by někdo potřeboval pomoc s vynesemím železa k cestě, může požádat pracovníky obce, kteří budou železo svážet.

Povodně na Jesenicku

Chtěl bych touto cestou poděkovat Zdeně Kalendové, která ve spolupráci s obcí Bratřejov a SDH Bratřejov zorganizovala výjezd dvou obecních dodávek s pomocí jak materiální, tak lidskou do postižených obcí v Jeseníku. V obci Lipová-lázně nejdříve pomáhali na Střední škole řemesel a poté se přesunuli do „první linie“ do domů obyvatel, v bezprostřední blízkosti potoka Staříč. Bylo těžké udržet emoce, jelikož ta

zkáza a často i zmar, který byl viditelný z každého místa v obci, byly velké. Lidé byli vděční za každou pomoc.

Ještě jednou celé partě velké poděkování. Obec Bratřejov bude poskytovat podporu i finanční a je již také domluveno, že se poveze do Jeseníků vybavení naší staré mateřské školy (nábytek, stoly, židle atd.). Snad to trochu pomůže i těm nejmenším.

Co je nového v obci

V minulém týdnu se předalo staveniště realizační firmě a začala se budovat 1. etapa chodníku kolem silnice 1/49 od spodní křižovatky k evangelickému hřbitovu. Realizace bude až do podzimu příštího roku. Dokončila se nová pergola u kulturního domu, která bude využívána hlavně pro hosty oslav a svateb na sále KD. Na jaře se ještě probourá okno ze sálu a vymění se za velké dveře, což pomůže i k bezbariérovému vstupu do sálu KD.

Je vysoutěžená realizační firma na novou lesní cestu do Černých potoků. Realizace začne na jaře příštího roku, dotace jsme získali ze Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF).

Dokončila se výměna veřejného osvětlení za led světla, které již svítí celou noc.

Získaly se dotace ze Státního fondu životního prostředí ČR na fotovoltaiku na celou střechu kulturního domu. Realizace začne příští rok.

Dále se vybaví jednotka SDH novým přívěsným vozíkem na lesní požáry, na který jsme taktéž získali dotace z IROP.

Dalšími dotacemi, které jsme získali, se pokryje vypracování Místní energetické koncepce obce (MEK). Tento dokument bude pomáhat určovat, jak se obec bude v následujících letech vyvíjet v rámci úspor energií.

Je podána žádost o finanční příspěvek z Národní sportovní agentury (NSA) na výstavbu sociálních a skladových kontejnerů do sportovního areálu fotbalového hřiště.

Věřím, že se konečně dočkáme finanční podpory z MMR na rekonstrukci sálu a klubovny KD, kdy jsme vloni byli zařazeni do náhradníků, máme informace, že letos budou vyplaceni právě náhradníci.

Richard Zicha

KULTURA V OBCI

Ohlédnutí za tím, co se kulturně sportovního událo v naší obci od července do půlky září.

Jako každoročně první červencový týden proběhla v naší obci **Cyrilometodějská pouť**. Počasí nám přálo a na kolotoče před kulturním domem přišla spousta lidí.

V ten samý den se na fotbalovém hřišti konal **zápas svobodných proti ženatým**, po kterém jsme pomohli postavit promítací plátno a v průběhu tří večerů se

konal **II. ročník letního filmového festivalu**. Diváků přišlo víc jak vloni. Na dobrovolném vstupném se vybralo celkem 6.685 Kč. Tyto peníze putovaly na dobrou věc, na sociální práci se seniory a s lidmi s Alzheimerovou demencí a mentálním postižením,

do neziskové organizace NADĚJE působící ve Zlínském kraji. Děkujeme za to.

Srpen zahájilo myslivecké sdružení každoročními **střelbami** a prodejem mysliveckých pochutin na **střelnici Chrámečné**. Že je mají velmi dobré, se potvrdilo, když ve dvanáct hodin měli všechno jídlo prodáno.

O týden později 10. srpna se konal již IV. ročník **Bratřejovských kotárů**.

A den nato naši dobrovolní hasiči uspořádali **28. ročník soutěže v požárním sportu** o pohár starosty obce Bratřejov. Ukázalo se, že naši hasiči mají soutěž vždy špičkově připravenou, jelikož přijelo celkově 70 týmů z širokého okolí, a i ze Slovenska. Vítězem se stal v mužích tým SDH Velký Ořechov, u žen SDH Bílovice.

Spolek IN LIBERI uspořádal poslední prázdninovou sobotu 31.srpna **pohádkový les** na téma z pohádky do pohádky. Počasí přálo, tak si tento pochod užilo mnoho dětí jak z Bratřejova, tak z okolí.

Rád bych touto cestou poděkoval všem dobrovolníkům a organizátorům, kteří se podílejí na kultuře, sportu a aktivitách pro naše i přespolní občany a děti. Obec se snaží podpořit každého, kdo se věnuje těmto aktivitám, jak finančně, tak materiálově. Díky, bez vás by to nešlo.

Co nás čeká na podzim?

V sobotu 28. září proběhne kuchařské klání na střelnici Chrámečné v podobě dalšího ročníku **Guláš festu**. Guláš mistři z okolí ukážou své gastronomické dovednosti od 9 hod., ochutnávka začne od 14 hod.

V sobotu 5. října čeká děti oblíbený **Bobřík odvahy**. Akce se bude konat na fotbalovém hřišti. Začátek bude v 18 hodin.

V pátek 11. října od 16 hodin chystáme **podzimní tvoření** v klubovně kulturního domu.

Sobotu nato 12. října od 15 hodin **bude setkání seniorů a duchodců** na sále kulturního domu. Vystoupí děti ZŠ Bratřejov a k tanci a poslechu zahraje Jožka Filgas.

A máme listopad, který je každoročně spjat v naší obci s **tvůrčími dílnami s vánoční tematikou adventních věnců** a to už 22. listopadu. Den poté tj. v sobotu 23. listopadu máme **Bratřejovský jarmark s rozsvěcováním vánočního stromku**. Opět budou k dispozici zabijačkové speciality, vepřo knedlo a prejt s kaší v hospodě a večer po rozsvícení stromu řízky s chlebem. Celý den budou naši šikovní prodejci nabízet svařák, punč, kávu, teplou hrušku a další pochutiny. Již teď se přihlašují prodejci předvánočního a vánočního zboží.

Pak si dáme čtrnáct dnů oddych a 6. prosince bude **Mikuláš**, opět na sále KD. Jednou z posledních větších akcí je **Vánoční koncert**, který je posunut na sobotu 14. prosince. Bude v našem kostele, kde vystoupí děti ze základní školy a farní sbor, a poté nám v sále kulturního domu zahraje **Cimbálová muzika Ocún**.

Do konce roku zbývá už jen **turnaj ve stolním tenise** a rok ukončíme silvestrovským ohňostrojem pro naše nejmenší.

Zatím vám ale všem přeji krásný podzim.

Richard Zicha

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

Léto se nám pomalu blíží ke konci a to znamená, že nám začíná nový školní rok. Jako školka jsme započali nový školní rok v nové budově. Jedná se o zcela novou budovu, která byla zkolaudována v jarních měsících tohoto roku. S velkým očekáváním jsme věřili, že se podaří MŠ zapsat do Rejstříku škol a školských zařízení včas, tak abychom mohli provoz zahájit s novým školním rokem. Díky paní ředitelce i panu starostovi se vše podařilo a 2. září jsme přivítali děti v nové MŠ. Budova mateřské školy je koncipována jako loď, která má kormidlo – modrá třída a stěžeň v podobě stromu – zelená třída. Třídy jsou věkově heterogenní pro děti ve věku 3-6 let a v každé je kapacita 18 dětí. Obě třídy jsou moderně, esteticky, digitálně a funkčně vybaveny. Ke každé náleží šatna a umývárna. Součástí školy je výdejna stravy. Jídlo se dováží ze ZŠ Bratřejov. Nedílnou součástí je i krásná zahrada, kde se nachází spousta okrasných a ovocných stromů a keřů. K dispozici máme i vyvýšené záhony, které čekají až je děti ve spolupráci s paní učitelkami osáží bylinkami, jahodami a zeleninou, kterou si budou obhospodařovat a konzumovat. Svah zahrady byl prakticky vyřešen a máme zde velkou skluzavku, která se mnohým zdá nebezpečná, ale opravdu není. Dále se zde nachází lezecké prvky z akátového dřeva. Máme zde i venkovní učebnu, kde je pískoviště. Velké využití měla v posledních dnech, kdy jsme se v ní mohli schovat před sluncem, nebo naopak před deštěm. Určitě dobře poslouží i u výuky, která bude probíhat venku.

Kapacita školky je 36 dětí. V září nastoupilo 33 dětí a v průběhu roku, po dovršení tří let, nastoupí další 3 děti. Pracují zde 4 kvalifikované učitelky. V modré třídě je to Aneta Kolínková a Zita Klimčíková. V zelené třídě Aneta Urbanová a Jarmila Lednická. Nedílnou součástí našeho týmu je paní kuchařka a školnice Marta Tkadlecová.

Na začátku září proběhl v naší MŠ první projektový den pro předškoláky s názvem „Hrajeme si spolu“. Děti se hravou formou učili vnímat rozdíly mezi

kamarády, respektovat jeden druhého a vidět výhody ve vzájemné pomoci a spolupráci. Od října máme pro děti v plánu divadla, projektové dny, návštěvu solné jeskyně, canisterapii a další zajímavé akce.

Rádi bychom byli školka, kde budou děti chodit s úsměvem, rodiče zde budou rádi vodit své děti a paní učitelky budou svou práci vykonávat s nadšením.

Aneta Kolínková, učitelka MŠ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

2. září jsme zahájili nový školní rok 2024/2025. Přivítali jsme 5 nových prvňáčků. Jsou to – Dominika Lukášová, Antonín Drga, Antonín Krček, Vítězslav Polčák a Šimon Štalmach. Slavnostního zahájení se zúčastnili nejen žáci, ale také rodiče prvňáčků, pan starosta a pan farář.

Na pozici učitelky 1. a 2. ročníku se nám vrátila paní Mgr. Jana Kubicová, za což jí patří velký dík. Další novou zaměstnankyní je paní Jana Krčková, která vyučuje anglický jazyk ve 3., 4. a 5. ročníku. V tomto školním roce bude vyučováno náboženství jako nepovinný předmět. Na základě dlouholeté spolupráce se Zvonkem z Vizovic budou mít děti možnost navštěvovat také kroužek keramiky přímo na naší škole nebo i jiné kroužky, pokud bude dostatečný zájem.

Všem žákům i zaměstnancům přeji hodně úspěchů v jejich práci.

Mgr. Jindřiška Králová, ředitelka školy

KLUB DŮCHODCŮ A SPOLEK IN LIBERÍ

Milí spoluobčané, všechny vás zdravím a doufám, že jste dobře zvládli horké letní dny. Nový občasník = nové informace. A tak i já trochu připomenou, co se u nás dělo a na co se chystáme.

Spolek IN LIBERÍ uspořádal v úterý 30. května **Slet čarodějnic se stavěním máje**. Počasí nám vyšlo, účast byla hojná a snad se všichni, nejen děti, dobře bavili.

Dále jsme v sobotu 31. srpna pořádali **pohádkový les**. Po dlouhé době jsme měli krásné počasí. Připravena byla pěkná trasa plná nejen pohádkových postavíček. U každé z nich si děti mohly zasoutěžit a získat malou odměnu. Na trase děti, po splnění všech úkolů, zjistily tajemku a tu vyměnily za malé občerstvení. Občerstvení bylo připraveno nejen pro děti, ale také pro všechny ostatní. A samozřejmě nesmím zapomenout na skákací hrad, ten si děti opravdu užily

dosyta. Já moc děkuji všem, kteří pomohli akci zajistit. A to nejen stálí členové spolku IN LIBERÍ, ale také důchodci, pracovníci obecního úřadu a obci, která

dětem zaplatila skákací hrad. Všem velké díky. Samozřejmě také vám, kteří jste se zúčastnili.

V sobotu 5. října budeme mít oblíbeného **bobříka odvahy**. Akce se bude konat na fotbalovém hřišti. Začátek bude v 18 hodin, kdy nejdřív půjdou menší děti a "strašpytlíci" a za tmy vyrazí "nebojsové". Děti, nikdo se opravdu bát nemusíte. Na celé trase, na vás budou dohlížet "bubáčky a strašidýlka" a samozřejmě

je povolen i doprovod, třeba rodičů či kamaráda. Baterka nebo lampionek může být také. Občerstvení bude připraveno. Jen v případě velkého deště budeme muset akci zrušit, kvůli vaší bezpečnosti. V Klubu důchodců stále platí – každá první středa v měsíci – schůzka klubu v 18 hodin na klubovně KD.

Opravdu vítání jsou všichni. Dojděte posedět, popovídat si, dozvědět se třeba něco nového. Téměř vždy za námi dojde starosta obce Richard Zicha, který nám jednak řekne, co se v obci děje, ale hlavně se jej můžete poptat na to, co vás zajímá. Tak se na vás těším ve středu 2. října.

Jinak ve středu 16. října se pojedeme podívat do Horní Moštěnice za našimi kamarády na jejich "setkání". Vystoupí tam naše CÉREČKY – bohužel v menším počtu, protože nemoci se nikomu nevyhýbají.

Tak to je zatím vše o naší práci. Těšíme se na vás na některé či všech nejen našich akcích.

Užijte si podzim a mějte pěkné dny – za spolek IN LIBERÍ a Klub důchodců

Jana Adamusová

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST BRATŘEJOV

80. výročí založení Chrámového sboru Bratřejov

Jak ten čas rychle běží... Týden uplyne jako nic, stejně tak i měsíc ... Ani se nestačíme ohlédnout a rok je pryč. Osmdesátka je v životě lidském už pěknou řádkou let. A co teprve, když je osmdesát roků chrámovému sboru. Ten vznikl v roce 1944 v katolickém spolku "Naše domovina", kdy členové sboru zpívali při divadelních představeních v budově Domoviny (orlovny), a také při slavnostních příležitostech farnosti. Pět let po založení však musel vlivem režimu svou činnost ukončit jak divadelní soubor, tak i pěvecký sbor. Divadlo bohužel zaniklo a již se více neobnovilo. Ale pěvecký sbor se přesunul do kostela sv. Cyrila a Metoděje, kde se dál rozvíjel. Za osmdesátileté trvání se ve sboru vystřídal mnoho bratřejovských obyvatel – nadšených zpěváků, kteří pomohli udržet sbor v naší vesnici až do současnosti a kterým patří velké poděkování. Mohlo by se zdát, že na tom přece nic není, když „něco“ tak dlouho pokračuje. Ale já vím, že to vůbec

není jen tak. Neboť je za tím spousta trpělivosti, ochoty a času, který je potřeba věnovat trénování zpěvu. Je velkou radostí, když na nácvik přijdou mamky nebo i taťkové a doprovází je jejich malé ratolesti, které po celou dobu zkoušky dokáží nezlobit a „číst“ si ze svého partu notičky. Snad se v nich časem probudí radost ze zpěvu a budou tou další generací zpěváků.

Abychom společně oslavili naše kulaté výročí, rádi bychom Vás pozvali na

slavnostní koncert k 80. výročí založení Chrámového sboru Bratřejov,

který se uskuteční **v neděli 20. října 2024 v 15 hodin**
u nás **v kostele**.

Budete si moci poslechnout skladby, které sbor v posledních letech nacvičil, proloženy budou slovem o jeho historii. Všichni jste srdečně zváni.

Přikládám fotografii z letošních Velikonoc, kdy jsme se „vyblejskli“ se sborem i s dětmi a P. Vladimírem.

Marie Poláchová

Indiáni na faře

Letošní tábor, který se jako vždy konal poslední týden v srpnu, byl věnován indiánské tematice. Starší děti, které přespávaly na faře, vytvořily pro své mladší kamarády dekorace, včetně totemu a kánoe, které skvěle doplnily indiánské prostředí.

Pondělní dopoledne se neslo ve znamení práce na "indiánské préríi," když děti nadšeně pomáhaly náčelníkovi dědovi Peťovi nasypat písek do nového pískoviště, které mělo připomínat rozlehlou step. Malí kluci byli nadšení, když mohli pomáhat a sledovat, jak se písek hrne z korby vlečky na své místo.

Celé prázdniny nás provázelo velmi horké počasí, a proto jsme rádi přijali nabídku manželů Liškových, kteří nás pozvali na „koupáčku“ do jejich jezírka. Děti tam strávily krásné odpoledne – pluly na nafukovacích matracích a sbíraly míčky, které představovaly rybky a byly rozházené po jezírku. Děti

si užily zábavu na vodě do sytosti. Pan Liška na svačinu přinesl křupavé lázeňské oplatky z Luhačovic, které dětem moc chutnaly a spolu s pohodou u vody připomněly lázeňský relax.

Nejoblíbenějšími hrami dětí byla šátkovaná a bitva s papírovými koulemi. V indiánském duchu si zkusily odvahu na noční stezce nebo společně plnily různé úkoly. Také se pustily do výroby indiánských oděvů. Z hnědých prostěradel, která připomínala zvířecí kůže, a z barevných peříček si děti vyrobily oděvy pro indiánskou módní přehlídku. Aby byl jejich outfit kompletní, nechybělo malování na obličej, barevné čelenky a náhrdelníky.

Další velkou zábavou bylo stavění živých pyramid, kde děti projevily svůj smysl pro týmovou práci. Pro děti, které nastupovaly do školy, byl tábor skvělou šancí, jak poznat nové kamarády a užít si hromadu srandy. Když teploty stále stoupaly, uspořádali jsme vodní bitvu a soutěže, jejichž součástí byla i vodní skluzavka. Babi Mája a strýc Tom se během celého tábora starali o to, aby všichni měli dostatek chutného jídla.

Maminky ochotně pomohly s přípravou svačin, napekly buchty a štrůdly a smažily langoše, které dětem velmi chutnaly.

FARNÍ SBOR ČESKOBATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V POZDĚCHOVĚ

Srpen 2024 se zapisuje do mého života jako měsíc, v němž mé setkávání s Bratřejovem a okolím se mění. Odcházím jako muž v taláru církevní služby farního sboru v Pozděchově. Ale zůstávají nesčetná setkání

s lidmi tohoto místa. Místa několika rodin a lidí s evangelickou tradicí i s těmi mimo ni. Byly to pro mne podnětné a hezké čtyři roky, které završily moji 30letou církevní službu. Z vesnice ve Slezsku pocházím a na další místo

vesnické farnosti jsem v roce 2020 přišel. Neloučím se, jen si vybavuji ty, kteří si svou tradici víry podrželi, ale i ty, kteří jakoukoliv tradici víry mají, nebo ji hledají v dnešním bouřlivém světě.

Přeji sobě i vám bratřejovští, pozděchovští a prlovští, aby vám setkávání ve víře byla i nadále oporou a orientací. Oporou a orientací v době, kdy se mnozí snaží utopit laskavou a vstřícnou rétoriku biblického evangelia. A nahradit ji „jednoznačnou“ a zavádějící filosofií, že pravdu má ten, kdo se vysloví, protože na to má právo. Třeba ve jménu svého sobectví, moci a majetku.

Biblická zpráva je sdělením generací, žije vírou, láskou a nadějí. Její moc člověku nikdo nemůže vzít, jen v případě, že to on sám dovolí. Mám naději, že jsem k tomu, aby tato zpráva byla mezi námi a s ní i

S organizací odpoledních a večerních her nám s nadšením pomohli místní mladí hasiči, kteří přispěli nejen svou energií, ale i skvělými nápady. Jejich pomoc byla velmi cenná, a díky nim se každé odpoledne proměnilo v nezapomenutelné dobrodružství.

Tábor jsme zakončili symbolicky – odměny pro všechny indiány dorazily na kánoe. Celý tábor se nesl v radostném duchu a děti si odnesly mnoho krásných zážitků.

Těšíme se na další rok!

Lucie Vaculková

společenství sboru, malou měrou také přispěl. A za tuto šanci vám děkuji a přeji velké boží požehnání.

Mgr. Miloš Vavrečka,
evangelický farář

Září. Pro některé z nás vlastně takový „nový rok“ v menším, ale bez bujarých oslav. Začíná nový školní rok, návraty z dovolených, otevřené dveře novým příležitostem, návrat k obvyklému koloběhu věcí.

Do nové etapy začátkem září vstupují také já seniorátní farářka Jaroslava Michnová spolu se sborem Českobratrské církve evangelické v Pozděchově. Stávám se v něm administrátorkou. Tzn. že začínáme společně spravovat sbor po nezbytně nutnou dobu. Zahájili jsme školní rok v neděli 1. září bohoslužbou s požehnáním dětí a pedagogů. V následujícím období budeme hledat nového stálého kazatele nebo kazatelku sboru a zároveň se budeme snažit udržet ten obvyklý koloběh věcí, do kterého bych chtěla tímto přizvat i vás.

Každou neděli v 8:45 hod. slavíme společně bohoslužby v kostele v Pozděchově (v zimním období se scházíme v sále na faře), dvakrát měsíčně se budeme scházet v Prlově k biblickým hodinám a v Pozděchově k výuce náboženství pro menší děti. Připravujeme také možnost setkávání pro případné konfirmandy. Setkání by byla pro děti ve věku cca 13–15 let.

Poslední neděli v říjnu poděkujeme při bohoslužbě za úrodu a v období adventu budeme přes sobotní dopoledne připravovat s dětmi vánoční pásmo na již tradiční štědrovečerní bohoslužbu.

Přeji sboru, ale i vám všem, dobrý start ve škole, v práci, doma, případně na cestách. Ať je tento „malý nový rok“ úspěšný a požehnaný.

Jaroslava Michnová,
Administrátorka sboru v Pozděchově, Seniorátní
farářka Východomoravského seniorátu ČCE

TJ SOKOL BRATŘEJOV

Podzim je tady a nám začala nová fotbalová sezona. Doufám, že bude stejně úspěšná jako ta loňská.

Do nové sezony jde TJ Sokol Bratřejov s dvěma týmy a to muži, kteří hrají III. tř. sk. B okresu Zlín a starší přípravek, která přešla opět na stranu vsetínskou a hrajeme Okresní přebor sk C Vsetín.

První zápasy naznačují, že to půjde ve starých kolejích, kdy muži nejprve vyhráli 2:0 v Šanově, poté doma porazili 3:1 Petrůvku a vyhráli 2:1 na hřišti v Bohuslavicích nad Vlčí.

Starší přípravek po dvou přípravných zápasech – doma s Vizovicemi, které porazili 16:6 a v Jasenné, kterou porazili 13:9 – nastoupili v oslabené sestavě vinou dovolených k prvnímu ostrému zápasu a hned s těžkým soupeřem ze Vsetína. Kluci odvedli skvělou práci a rozdrtili mladé fotbalisty města Vsetín vysoko 20:8. To jsme měli na střídání jenom jednoho hráče

Zápasy, které tým Mužů čekají:

29.9.2024 10:15	Březůvky – Bratřejov
6.10.2024 15:00	Bratřejov – Lačnov
13.10.2024 15:00	Rokytnice – Bratřejov
20.10.2024 15:00	Bratřejov – Kudlov/Březn.
27.10.2024 14:30	Rudimov – Bratřejov
3.11.2024 14:00	Bratřejov – Lipová

Starší přípravek čekají tyto soupeři:

7.10.2024 17:00	Val. Příkazy – Bratřejov
13.10.2024 10:00	Vsetín – Bratřejov
22.10.2024 17:00	Francova Lho. – Bratřejov
24.10.2024 17:00	Bratřejov – Lačnov

Kubu Kopečného a Vsetín vyrukoval se třemi pětkami. Vypadalo to, že naši borci padnou fyzicky, opak byl ale pravdou a po vyrovnaném poločase jsme ve druhém přidali a nasázeli Vsetínu dvacítku. Nejpilnější byl Peťa Jurásek se šestnácti zářezy.

Druhý zápas jsme zajížděli do Lačnova a opět jsme překročili gólovou dvacítku a porazili domácí 22:0. Střelecky se vystřídali všichni hráči a čisté konto si pohlídal jistými zákroky v brance Lukáš Kröbl.

Dále nás čekají snad už silnější soupeři z Valašské Polanky a Prlova. Věřím, že se našim bude dařit a půjdeme za obhajobou minimálně druhého místa z loňské sezony.

Richard Zicha st.

SDH BRATŘEJOV

Sezóna se nám pomalu, ale jistě blíží ke konci. Tento rok jsme s holkama moc soutěží neobjely, protože většina z nás už volného času bohužel moc nemá.

Zúčastnily jsme se okrskové soutěže v Jasenné, kde jsme se umístily na 3. místě, dále jsme si zaběhly na třech kolech Zlínské ligy požárního sportu (dále jen ZLPS) na Rackové, v Machové a v Bratřejově. Dále jsme byly na dvou kolech Jihovalašské ligy nočních soutěží (JLNS) a na pohárové soutěži v Leskovci. Na závěr sezóny bychom ještě rády zavítaly na pohárovou soutěž do Ubla.

Tato sezóna pro nás byla, co se výsledků a počtu objetých soutěží týče, trochu zklamáním. Do příští sezóny bychom na tom chtěly zapracovat, hlavně pořádně trénovat a poskládat stabilní tým. Muži se tento rok zúčastnili všech kol ZLPS, kde se celkově umístili na 24. místě. Nejlepšího času na 3B

18:58 dosáhli na domácí soutěži a získali tak krásné 10. místo. Zadařilo se jim také na pohárové soutěži v Lidečku, z níž si odvezli pohár za 3. místo.

11. srpna se u nás na fotbalovém hřišti konala soutěž O Putovní pohár starosty obce Bratřejov. Soutěže se zúčastnilo okolo 70 týmů a celým dnem nás doprovázelo krásné slunečné počasí. V kategorii dorostenek se na prvním místě umístily holky z Hradčovic s časem 18:90, kategorii dorostenců ovládli kluci z Mirošova s časem 16:49. V kategorii mužů nad 35 let zvítězil favorizovaný tým z Mladcové

s časem 14:29. V kategorii žen vyhrály holky z Bílovic s krásným časem 16:87 a v kategorii mužů zvítězil tým z Velkého Ořechova, kterým se povedla zaběhnout nízká šestnáctka, konkrétně čas 16:12.

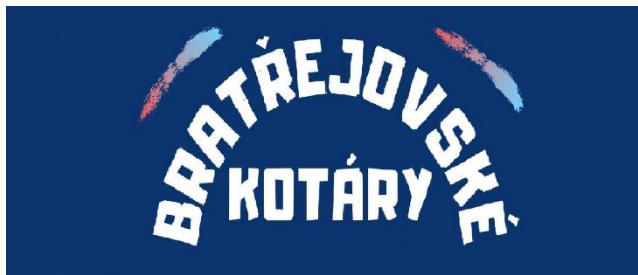
Na závěr bych chtěla moc poděkovat všem, co nás v tomto sportu podporují. Těšíme se na vás v sezóně 2025!!

Kristýna Tomšová

SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Bratřejov získal dotaci ve výši 53 240 Kč v rámci projektu „Doplnění vybavení pro spolkovou činnost SDH Bratřejov“. Byl podpořen v rámci realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s. Projekt je veden pod registračním číslem 23/008/19210/672/030/001459/H001 a z dotace byli nakoupeny elektrické rozvaděče a party stan.

VAŠE PŘÍSPĚVKY

Letošní IV. ročník cyklistických závodů Bratřejovské kotáry, který se konal 10.8.2024, přilákal rekordních 215 závodníků, z toho 134 dětí. Akce se těšila nejen velké účasti, ale i příznivému počasí, které přilákalo spoustu fanoušků. Velký počet závodníků zaznamenala kategorie nejmladších, ve které se letos sešlo přibližně 50 dětí. Tato vysoká účast nejmenších cyklistů podtrhla rodinný charakter závodu a přispěla k jeho vřelé a přátelské atmosféře.

Pro hlavní závod byla letos připravena upravená 30km trasa, která z velké části vedla malebnými lesy Vizovických vrchů a převýšením přes 800 m. Tato změna přidala závodu na atraktivitu a nabídla závodníkům náročnější, ale zároveň krásné přírodní prostředí z našeho okolí, které přispělo k celkovému zážitku ze závodu.

V cíli panovala výborná atmosféra, kde závodníci i fanoušci mohli využít široké zázemí. K dispozici bylo bohaté občerstvení, kryté pohodlné posezení, dětské hřiště pro nejmenší a také praktické sprchy a umývárna kol. Tato vybavenost přispěla k celkovému

komfortu a pohodě účastníků, kteří si dle slov některých naše závody oblíbili.

V hlavní kategorii zvítězili Pavel Ovesný z Valašských Klobouk s časem 1:17:13. Za bratřejovské rodáky opět

obhájil své vítězství Tomáš Konečný s časem 1:31:44. Z dámských řad se ve své kategorii Ženy 1 (1985-2006) umístila na 3. místě Eva Macegová. Bratřejovským dětem se také dařilo. V kategorii Předškoláci (2020 a mladší) se na 2. místě umístila Jindřiška Žáková, v kategorii Mladší žačky (2012-2013) se umístila

na 3. místě Viktorika Válková. Všem moc gratulujeme. Velké poděkování na závěr patří všem zúčastněným závodníkům, dobrovolníkům, kteří pomohli ať už s veškerými přípravami nebo v den závodu na trati, v terénu, v zázemí, ve stanu a v neposlední řadě děkujeme letošním sponzorům. Budeme se zase těšit příští rok

Tereza Zahradníčková

Bratřejovské děti útočí ve Vizovicích

V sobotu 7. září 2024 se uskutečnil poslední závod 2. ročníku Valašské ligy mladých hasičů (VLMH). Za SDH Vizovice se účastnily týmy mladších i starších žáků. Soutěží v požárním útoku bylo tentokrát 12 a začínalo se 5. května v Polichně, až do finále ve Vlachově Lhotě. Po loňském, pro Vizovice, velmi úspěšném roce 1. ročníku VLMH (1. místo starší žáci, 2. místo mladší žáci) jsme ročník 2024 očekávali s mírnou nervozitou. Trénovali jsme pilně a trpělivě, ale netrpělivě jsme očekávali začátek sezony. Trénujeme i během letních prázdnin a na přelomu července a srpna jsme si přidali i pět dnů soustředění.

Starší žáci – vicemistři 2. ročníku VLMH

Děti nám rostou a postupují do starších kategorií a náš hvězdný tým mladších žáků (mistři Zlínské ligy mladých hasičů 2022, vicemistři ZLMH a VLMH 2023) nám prostě zestárl a téměř všichni se stali staršími

žáky. První dva závody nebyly špatné, brali jsme body, třetí závod už to cinklo stříbrem a čtvrtý domácí jsme vyhráli. Bohužel nedošlo k nastartování zlaté šňůry, ale body postupně přibývali. Na bedně stáli starší žáci ještě třikrát, z toho jednou zlatí. V ročníku 2024 nebylo žádné družstvo ryze vítězné, ani náš největší soupeř ze Štítné nad Vláří nebyl bezchybný. Konečný součet bodů za všechny závody nám přinesl úžasné celkové druhé místo z 23. přihlášených družstev! Krásná motivace pro další tréninky a do sezony 2025!

Mladší žáci – vicemistři 2. ročníku VLMH

Tým mladších žáků se postupně během sezony sžíval na trénincích, někteří měli zkušenosti ze závodů, někteří ne. Tento tým je hodně mladý a na startovní

čáře působí drobně a neškodně, ale všichni známe hlášku – MALEJ, ALE ŠIKOVNEJ, a to oni opravdu jsou, až nás to překvapilo. Byli jsme připraveni na spoustu práce a předpokládali jsme, že tato sezona bude pro nově složený tým mladších žáků rozjezdová....a oni se rozjeli. První pohárový závod v Trnavě vyhráli! V rámci VLMH byli prvních 9 závodů na bedně (2x 1. místo, 3x 2. místo a 4x 3. místo). Poslední finálový závod ve Vlachově Lhotě byl pro mladší pěkně napínavý, po sečtení bodů nastala rovnost bodů na celkovém prvním místě, a to mezi Vizovicemi a Nevšovou, Rozhodnout měl počet prvních míst, a i jejich počet byl stejný, rozhodující byl tedy počet druhých míst, a zde byla lepší Nevšová. Takže nakonec naši mladší obsadili druhé místo z 19 týmů, pro nás jsou ale ZLATÍ!

Velké poděkování patří trenérům, Věrce a Tomovi Lutonským, a taky realizačnímu týmu, Radce Krčkové a Petře Tomancové.

A nejvíc děkujeme všem našim závodníkům z Bratřejova:

Za starší žáky – Julie a Šimon Krčkovi

Za mladší žáky – Ema a Štěpán Ponížilovi, Kryštof Šrubař, Rafael Gilg, Stella Jandeková a Terka Drgová

Radka Krčková

„Václavák“ před 70 lety

(8. díl)

Ze vzpomínek mé mamky Marie Kulíškové na dětství v Drnovicích.

Moje mamka se narodila v roce 1912 v Drnovicích. Její dětství bylo těžké. Když byla úplně malá, byl její otec odveden do první světové války. Když válka skončila a otec se vrátil domů, dostala její mamka, moje babička, španělskou chřipku. Ta tenkrát řádila víc jak rok a zemřelo na ni až 60 milionů lidí po celém světě. Její mamka měla velké bolesti hlavy, dlouho ležela a vypadaly jí všechny vlasy. Ale, díky Bohu, této nemoci nepodlehla.

Ještě se vrátím k té válce. Po celé zemi byl veliký hlad. Když se její mamce podařily odprodejem trošky obilí nebo zemáků sehnat nějaké peníze, tak ty stačily akorát na trochu petrolínu, kterým se svítilo, nebo soli, cukru a na nezbytné věci do domu jako niti či jehly. Když už si nevěděla rady a nebylo co prodat ani jíst, tak se rozhodla jít do Valašských Klobouk a u nějakého vlásenkáře prodala copy, které měla až pod pás. Tenkrát přišla dom, přitáhla si děti na klín a všichni plakali.

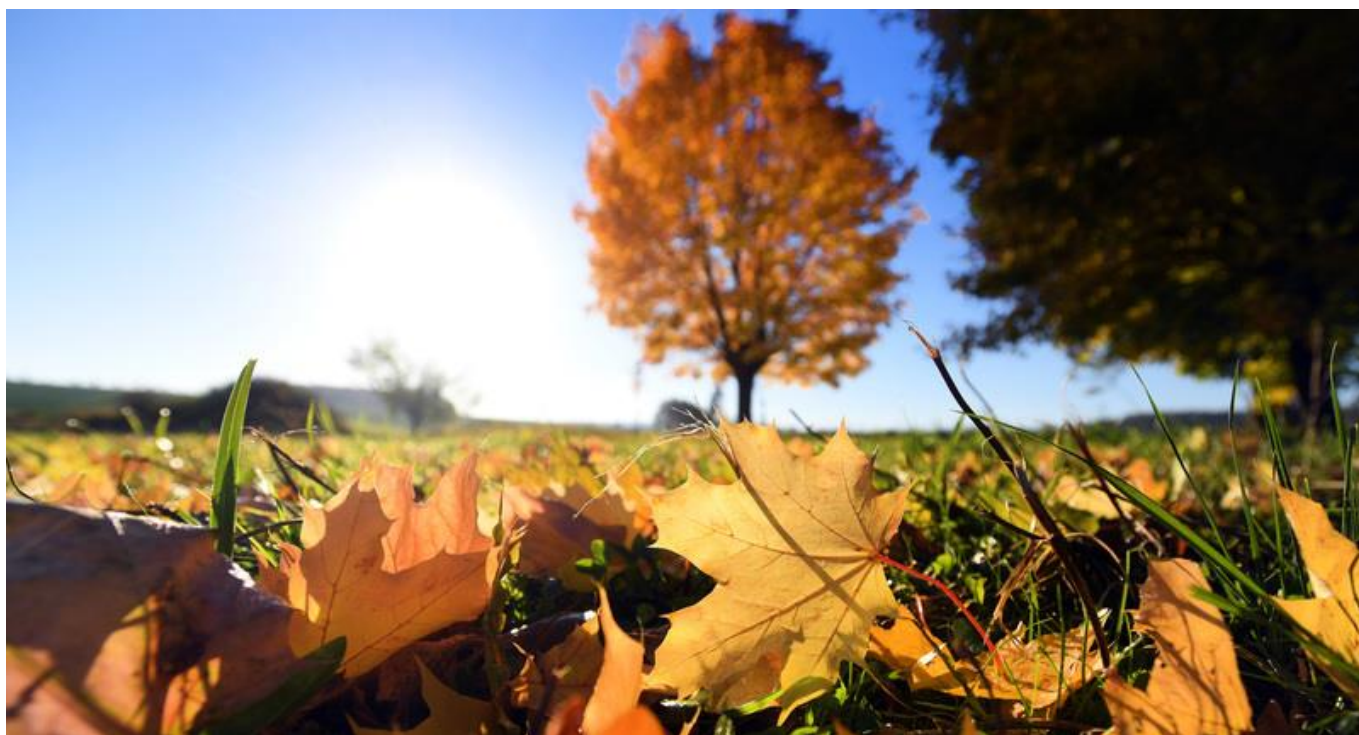
Když začala mamka chodit do školy, neměla žádné boty, chodila bosky. Jenom když byla veliká zima a sníh, obúvala si boty po bratrovi, a i ty se musely šetřit. Od jara až do zimy vždy ráno, než šla do školy, mosela napřed napást krávy. Ráno o pěti hodinách už je vedla na pastvu. Při nepříznivém počasí jí bývalo zima, tak se tiskla mezi krávy. Když krávy čuraly, ohřívala si na chvíli nohy. U potůčku sa potom krávy napily a ona sa umyla. Když přivedla dobytek dom,

ohřála sa, snědla chleba s mlékem, svázala učebnice provázek, přibrala tabulku s kaménkem, kterým sa na tabulku psalo, a šla do školy. Vzpomínala, že někdy neměli ani ten chleba a mamka jí dávala jenom kysané zelí. Ona plakala, protože ji z toho bolelo břicho. Tenkrát se chodilo do školy do 14 let věku, takže v den čtrnáctých narozenin pro děti škola skončila.

Mamka vzpomínala na svou sestru Františku. Když šla mamka poprvé do školy, Františka už bylo 12 roků a za učebnice se styděla. Tak jich nosila schované pod zástěru. Františka měla krásné vlasy po své mamce. Kdežto moje mamka měla krátké kudrnaté vlasy. Cérky mosely chodívat do školy s vlasy zapletenými do copů. Když jí je ráno mamka zaplétla, tak sa otočily ke hlavě a děcka ju za ty copy kmásaly a posmívaly sa jí, že střečkuje. Do školy ale chodila ráda, i když se dočkala mnoha ústrků a posmívání, protože byla evangelička a děti dokážu byt velice kruté. Kromě jejich rodiny tam žily jen další tři evangelické rodiny – Tovarýšci, Huštovi a Lutonští. Takže tu obrovskú převahu katolíckych detí mnohdy velice trpěla.

Velice ráda přednášela a uměla také pěkně zpívat. Jednou měli vystoupení a slečna učitelka jí vybrala písničku „Janiček, luterán, preca ťa ráda mám, daleko široko za tebu pozerám“. Ale protože jí už aj tak děcka nadávaly do luteránek, tak jí táto písnička neudělala žádnou radost. Ve škole měla nejradši ruční práce a zeměpis.

Ve třinácti letech začala chodit na vyučování do Pozděchova na faru. Vyučování trvalo jeden rok a ukončené bylo konfirmací. Když šla jednou z vyučování, uviděla za plotem spadlá jablka. Palicú

jich mezi štanglíky vyškrabala a myslela si, jak v tom Pozděchově mosí byt velice dobře.

Jindy po vyučování zase vylézla s ogary v kostele do věže až ke zvonom a při tom jich chytil pan farář. Velice sa rozčílil a jak slézli na zem, tak jich rafl a zavřel do prasečího chlívků. Pustil jich až k večeru. Jak utékala horama dom už skoro potmě, velice sa bála a plakala, ale z neposlušnosti ju to stejně nevyléčilo.

Vzpomínala, že chodili každou neděli do kostela. Vždycky jeden ostál doma a ostatní šli přes Ploštinu na Sveradov k Žiškom a v Pozděchově do kostela dobré dvě hodiny tam a zase zpět. Jedenkrát, když zůstala doma, chtěla rodiče překvapit a uvařit oběd. Naplánovala si „zašmurný regiment“. To sú škubance zamíchané s povidlovou omáčkou. Do mouky naléla vodu, ale pořád se jí to lepilo na prsty. Těsto bylo po celém stole, ona sama byla celá od těsta. Čeho sa dotkla, to sa lepilo. Nakonec si sedla a s pláčem čekala na rodiče. Mamka ju sice nepochválila, ale poradila jí, jak na lepivé těsto. Vždycky v nedělu večer zpívali ze zpěvníku a četli v Bibli.

Když jí bylo 14 roků a její Františce 20, vzal jich jejich strýc Josef Baleja do Bratislavy do vinohradu. Na tu dobu vzpomínala nejraději. Od rána až do šesti hodin večer dělali, co bylo na vinohradu třeba – okopávat, plet, ořezávat, vyvazovat, obírat hrozny a pomáhat při lisování. Večer dostali večeru a dvě deci vína. Jejich strýček tam dělal vincúra, správce vinohradu. Po čtyřech letech kvůli nátlaku Slovenského národního obrození museli všichni z Bratislavy doslova utéct.

Když se vrátily dom, hospodařil tam už v té době bratr Jan. Hledaly si práci. Chtěly k Baťom, ale tam to nevyšlo.

V Drnovicích si našly první lásky. Sestra Františka ševce Aloise Janků. Jejich láska byla těžká kvůli odlišnému náboženství. Celá Lojzova rodina sa k tomu stavěla velice záporně. Ale Lojza si Františku vzal i na úkor toho, že musel vystoupit z katolické církve a celá jeho rodina se ho zřekla.

I moje mamka doufala, že to s ní dopadne dobře. Její vyvolený byl také katolík. Ale bylo tam jenom trápení. Doma s ní už nikdo nemluvil. Tak nakonec z Drnovic odešla a našla si práci u sedláka Chmelaře ve vesnici Čechy kousek u Přerova. Tam sloužila šest roků. V osmatřicátém roce sa vrátila domů. Její teta Anna Kolaříková z Pozděchova sloužila u ředitele vsetínské Zbrojovky. Ta jí přimluvou u ředitele pomohla ve Zbrojovce najít práci.

A tady se svým vyprávěním už skončím. Zatím na shledanou.

Milada Tomaníková

Poděkování

V letošním březnovém vydání Občasníku jsem děkoval panu starostovi i obecnímu úřadu především za potravinové dary určené pro osamělé seniory. V dnešním vydání Občasníku chci opět poděkovat, protože díky mezi lidmi je tolik málo, a tak moc chybí, zrovna tolik jako dobrých mezilidských a rodinných vztahů, především lásky a přátelství.

Chtěl bych zde poděkovat především tvůrcům Občasníku a také všem přispívatelům do tohoto časopisu, těm, kteří jej obohacují svými články a obrázky. Časopis se tak stává líbivějším a více nutí k jeho četbě a prohlídce.

Protože i já vydávám malý spisek menšího formátu pro naši farnost, vím, o čem píši. Domnívám se ale, že jsou bohužel i lidi, kteří si v časopisech prohlédnou jen obrázky, titulky, nanejvýš kdo je pod článkem podepsán. Mám za to, že značný počet odběratelů nemá žádné povědomí a také moc nepomyslí na to, kolik práce, úsilí, umu, ale i hodin stojí každého tvůrce časopisu, než jej prostuduje, poskládá do konečné podoby dříve, než se dostane do rukou odběratele, který si jej zrovna prohlíží. Než vznikne konečná fáze časopisu, bývá to vždy na delší dobu. Dobrý a obrázkový časopis se nedá zvládnout za pár dní.

Se samotnými články bez obrázků nebývají problémy, nebo jen nepatrné. Naopak s obrázky, které se postupně vkládají do článků, bývá potíž. Ty často mohou při vkládání rozhodit článek na celé stránce, a kdo opět skládá takovou nepovedenou stránku do konečné podoby, ten k tomu potřebuje nejen klid, ale ještě více trpělivosti. Dlužno připomenout, že i poté ještě není konec práce s časopisem. Následuje tisk, s připomínkou, že barvy do tiskárny nejsou žádnou levnou záležitostí. Následuje pak skládání všech stránek, a nakonec roznoš časopisů do domácností. Práce s vydáváním časopisů proto vyžaduje jakýsi sebezápor a obět těch, kdo s ním mají co dělat.

V dnešní době je povoleno vydávat mnoho různých časopisů, ve kterých je nebo může být mnoho zajímavostí a zpráv, o kterých se člověk jinak ani nedoví. Každý časopis přináší něco nového, zajímavého, a nakonec i něco poučného.

Když jsem v úvodu tohoto příspěvku začal s děkováním, chci tento článek zakončit ještě dalšími dvěma poděkováními. Občasník vznikl před několika lety za působnosti bývalého starosty Antonína Tomšů, je tedy třeba vzdát díky za jeho vznik i jemu. Další poděkování míří k naší varhanici Marii, která přispívá nejen do Občasníku, ale i do farního měsíčníku nazvaném Studánka. Lze jej nalézt také v odkazech na stránkách obce Bratřejov a stránkách obecní knihovny.

Vše dobré přeje František Chromčák

NA KUS ŘEČI

s Martinem Polčákem

Oheň je dobrý sluha, ale dokáže být také zlý pán. Svě o tom ví Martin Polčák. Coby profesionální hasič zná, jakou oheň může mít sílu a napáchat škodu. Jak zabezpečit domácnost proti vzniku požáru a co vše profese hasiče obnáší jsme se pobavili jedno letní odpoledne.

Máš rád oheň?

Ano, mám. Oheň mi nevadí, rád se dívám u táboráku do plamenů.

Jak dlouho jsi u hasičů?

U dobrovolných hasičů jsem prakticky od mlada. Na dráhu profesionálního hasiče jsem se ale dal až ve 32 letech. Jsem vyučený elektrikář a několik let jsem se tím živil, hasič přišel na řadu později. Letos je to šestnáctý rok, co jsem u Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje.

Jaké podmínky musí člověk splňovat, aby se k hasičům dostal?

Jednak jsou to fyzické testy. Následuje zdravotní prohlídka a obsáhlý psychotest, jehož součástí je i IQ test. Dále musí absolvovat přijímací řízení na stanici hasičského záchranného sboru.

Jak dlouho trvá příprava nového hasiče před tím, než začne naostro zasahovat?

Když k nám nastoupí, tak ze začátku při výjezdu jezdí spíše jenom jako pozorovatel. A to do doby, dokud nemá hotovou základní odbornou přípravu. To je hasičská škola trvající několik týdnů, kde se naučí

veškerou taktiku, ovládat techniku, na co si dávat pozor, jak používat ochranné prostředky, dýchačí přístroj a celou řadu dalších dovedností a znalostí. Výcvik je zakončen praktickou a teoretickou zkouškou a teprve až po jejím absolvování se může plnohodnotně účastnit výjezdu.

Kolik členů má hasičská jednotka?

Družstvo tvoří velitel a pět hasičů, tedy 1+5. My ve Zlíně ale zpravidla zasahujeme ve zmenšeném družstvu 1+3. To znamená, že jednotku tvoří velitel, strojník a další dva hasiči.

Strojník je hasič, který řídí hasičské vozidlo, obsluhuje veškeré agregáty, osvětlovací stožár, elektrocentrálu, čerpadlo a mnoho dalších prostředků. Další dva hasiči

řeší zásah. Velitel jde také do terénu, ale jeho hlavní funkcí je zásah koordinovat, komunikovat s operačním střediskem, určuje priority zásahu, rozhoduje o záchraně, evakuaci osob a mnoho dalšího. On je tou osobou, která nese za celý zásah odpovědnost.

Jinak každá směna na stanici Zlín se skládá ze tří výjezdových jednotek plus další čtyři lidi, kteří dle

potřeby obsluhují další techniku jako například velkoobjemovou cisternu, žebřík, chemický kontejner, čtyřkolku.

Jaká je tvoje funkce?

Já jsem v průběhu let vystřídal všechny. Hasiče, strojníka, chvíli zástupce velitele, mezitím jsem byl ještě lezec. A teď od nového roku pracuji na pozici denní technik strojní služby, takže mám na stanici na starosti veškerá vozidla a techniku.

K jakému typu akcí jste voláni nejčastěji?

Hasiči velmi často pomáhají zdravotnické záchranné službě s transportem pacientů. Většinou se jedná o snesení nemocného pacienta z bytu či domu do sanitky. Ve Zlíně je to pak hodně i otevírání bytů, když třeba sousedi nahlásí, že dlouho neviděli sousedku a mají u ní podezření na nějaký zdravotní problém. Samostatnou kapitolou jsou dopravní nehody a následný úklid vozovky. A v létě bývá velmi častá také likvidace obtížného hmyzu. Lezecké družstvo

profesionálních hasičů vyjíždí například k cyklistům či turistům, kteří mají nehodu v méně přístupném terénu a k záchranám osob nebo zvířat z výšky či hloubky. Zásahů je celá škála, hasiči dělají vše od požárů přes nehody, složité zásahy s únikem nebezpečných látek až po jednoduché zásahy jako je hašení odpadkového koše či sundávání kočky ze stromu.

Jak probíhá spolupráce profesionálních a dobrovolných hasičů při zásahu?

Profesionální jednotka je zpravidla nejlépe vybavená a nejlépe vycvičená, ale neobejde se bez pomoci dobrovolných jednotek. U malých obcí se jedná spíše o doplňování vody a pomoc při zásahu. Ale dobrovolné jednotky větších obcí jsou vybavené a vycvičené velmi dobře a jsou schopné zasahovat zcela samostatně. U velkých zásahů, jako jsou například povodně, je pomoc dobrovolných jednotek naprosto nezbytná. Zásahy takového rozsahu profesionální jednotky bez jejich pomoci absolutně nemohou zvládnout.

Dobrovolní hasiči na vesnicích mají na výjezd 10 minut od vyhlášení poplachu, jednotka ve Vizovicích má 5 minut a profesionální jednotky jako třeba Zlín musí vyjet do dvou minut.

Jak probíhá zásah?

Zásah začíná vyhlášením poplachu. U nás ve Zlíně na stanici to konkrétně vypadá tak, že se ve všech místnostech rozsvítí světlo a začne hrát melodie, následně se ozve hlášení, z kterého se dozvíme, která technika jede, adresu místa zásahu a další údaje upřesňující okolnosti události. Hlášení je zakončeno zvukovým signálem, od kterého nám začíná běžet časový limit dvou minut na výjezd. V ten moment, ať hasič dělá, co dělá, činnost ukončí, běží se obléct a nasednout do techniky. A to ve dne v noci. Hasiči jsou v práci 24 hodin, takže potřebují i spát. To mohou od 23 hodin do 6 hodin ráno. Pokud je výjezd zrovna v této době, musí se hodně rychle probrat a ustrojit. Spíme ve třetím patře, odkud po tyči sklouzneme do garáže. Někdo to ale rychle sbíhá po schodech, aby se tím úplně probral.

Ve vozidle máme tablet, do kterého nám přijde informace o události, ke které jedeme a veliteli se zapne GPS navigace a ten řidiče naviguje. Pokud by v nějakém místě navigace nefungovala, máme mapu trasy, kterou při výjezdu dostaneme do ruky, nebo jedeme podle znalostí. Každý rok míváme přezkoušení a jednou z částí je mimo jiné i přezkoušení znalosti hasebního obvodu. Zlín má nějakých 500 ulic a my musíme minimálně všechny ty větší ulice znát. Jinak ale operační středisko lokalizuje

naše auto, takže vidí, kde jsme, a přes vysílačku jsou schopni nás navést.

Při příjezdu k události máme už nacvičený základní činnost, kdy vysedneme z auta a každý ví, co má dělat. Takže u nehody víme, že jeden jde ke zraněnému, jeden zajistí auto proti pohybu a odpojí baterku, další zajistí, aby do nás nikdo nenarazil. Jsme sešraní. V podstatě v těch prvních minutách velitel ani nevelí, sám se na místě musí nejdřív zorientovat. Musí zjistit počet zraněných, co

se stalo. Když je to požár, zjistí, jak moc je to rozsáhlé, jestli jsou tam lidi, zda jsou vypnuté energie. Takže velitel nejdřív řeší toto a družstvo pracuje samo.

Zasahujete i u hodně těžkých autonehod. Nebojíte se pak sám sednout za volant?

Nebojím se sednout do auta, ale bojím se jezdit na motorce. Když máme zásah u nehody motorkáře, tak pak na motorku pomalu týden nesednu. Opravdu se na té silnici snažím moc předvídat a jezdím hodně opatrně.

Můžeš popsat, jak vypadá den hasiče?

Hasiči pracují v cyklu 24 hodin směna - 48 hodin mezisměnové volno. Střídání směn probíhá v 7 hodin ráno, při kterém velitel určí, na kterém vozidle bude kdo jezdit. Probíhá kontrola a údržba techniky a veškerého vybavení, mytí aut. Následuje výcvik, protože té techniky je hodně a každý hasič musí umět vše ovládat, a samozřejmě cvičíme také taktiku zásahu.

Obědy nám vozí firma, jinde si je hasiči i sami vaří. Po obědě následují dvě hodiny teoretického školení, zdravotní. Pak povinně dvě hodiny fyzické přípravy, kdy si můžeme vybrat posilovnu, nebo i fotbal, florbal. Kolem šesté hodiny je večeře. Večer v osm míváme briefing, kde rozebíráme ten den, co se u zásahů povedlo nebo nepovedlo. Když máme za sebou těžký případ, je dobré to probrat, vypovídat se z toho. K dispozici máme psychologa. A i přímo v našem týmu máme několik hasičů, kteří mají kurz posttraumatické pomoci. Takže si umíme pomoci i mezi sebou.

Jinak k tomu všemu máme další povinnosti, například po každém zásahu je nutné doplnit to, co se použilo, vyčistit, zprovoznit případně opravit techniku, vše umýt a dát zpět do provozu. Dále provádíme údržbu stanice, kolem které si děláme všechno sami, od sečení trávy až po různé opravy. Naše stanice je velká, takže na úklid máme uklízečky. Ale na menších stanicích si chlapí i sami uklízejí.

Ve 23 hodin je večerka, hasiči jdou spát a drží takzvanou pohotovost. V 6 hodin ráno je budíček a příprava na předání směny.

Zdá se ti někdy o práci?

Zdá. Že je výjezd a nejdou mi obléct ponožky, kalhoty, obout boty, nezvládám doběhnout na garáž. Prostě celý sen je o tom, že se nemůžu dostat do toho auta, všichni už nasedli a já jsem ten poslední na koho se čeká. A když jsem se o tom bavil s kluky v práci, některým se zdá to samé.

Pozoruješ u sebe nějakou profesní deformaci?

Třeba když jdu Kauflandem a ozve se takový ten gong a reklamní hlášení, co mají kde v akci, tak ten zvuk je podobný signálu u nás na stanici při vyhlášení poplachu. Se mnou to v ten moment opravdu škusne. To samé, když sedím někde v šeru nebo potmě a někdo rozsvítí světlo. To fakt vyskočím. A to se děje opravdu všem hasičům. To je důsledek toho, jak jsem říkal, že při vyhlášení poplachu se na stanici ve všech místnostech nejprve rozsvítí světlo. Tedy i v noci, když spíme.

Jinak doma se snažím rodinu pořád upozorňovat, aby si nenabíjeli mobily u postele, zhasínali, vypínali spotřebiče.

Požár může v domácnosti vzniknout i v době naší nepřítomnosti.

Když odjždím z domu, bytu, je potřeba zkontrolovat všechny elektrické spotřebiče, že nejsou zapnuty. Co lze, tak i vytáhnout ze zásuvky. Třeba varnou konev. Nedoporučuje se ani nechávat televizi stále v pohotovostním režimu, kdy ji zapínám a vypínám jen ovladačem. Je tak stále pod napětím. A rozhodně nenechávat bez dozoru nic v nabíječce, nejčastěji to bývá mobil a v poslední době i elektrokoloběžka či

elektrokolo. Obzvláště v noci u postele nebo i v posteli, jak mají ve zvyku mladí. Když začne baterka v mobilu hořet, plamen přejde na peřiny, rychle dojde k intenzivnímu kouři. Stačí pár nádechů a je to...

A pokud jedu třeba na dovolenou?

Když jedu na delší dobu pryč, já osobně vypnu všechny jističe kromě zásuvkového obvodu, kde je lednička či mrazák. Vypnu kotel, pokud mám plynový nebo elektrický. Zastavuju plyn i vodu. Protože se hlavně ve městě velice často stává, že praskne například přírodní hadička k záchodu a ta dokáže vytopit celý byt. Zrovna nedávno jsme byli ve Zlíně v půldomku, kde praskla trubka od přívodu do kotle, do topení, a majitel měl ve sklepě metr vody. Nehledě na to, že měl zničený sklep a všechny věci v něm umístěné, ještě platil vodárnám za obrovský odběr mnoha kubíků vody... Jinak je samozřejmě potřeba pozavírat všechna okna a není na škodu požádat rodinu nebo souseda, ať mi každé dva dny dům obhlédne a nechat jim rezervní klíče.

Jak lze protipožárně zabezpečit dům?

Určitě bych doporučoval mít doma hlásiče požáru a detektor oxidu uhelnatého, pokud máte doma plynový kotel. Protože pokud dojde k závadě v komíně, kotel začne špatně spalovat a při nedokonalém hoření vzniká oxid uhelnatý, který není vidět, není cítit. Při vstupu do domu pak stačí k tragédii opět jen několik nádechů. Přitom investice do čidel je investicí v řádu jen stokorun a není potřeba žádné složité instalace. Čidlo lze koupit i bateriové a pouze ho přišroubovat na strop. U novostaveb je od roku 2008 zákonná povinnost mít v domě kouřové hlásiče a hasicí přístroj. U dříve zkolaudovaných domů tato povinnost není, nicméně i tak určitě doporučuji obojím dům dovybavit. Mít v hlavě také trošku plán, kdyby začalo hořet, co udělám. Hasičům také usnadní práci, když vím, kde je nejbližší hydrant.

Četla jsem, že častým místem požáru v domácnosti je kuchyň, a to při přípravě jídla.

Při vaření mít na paměti jedno opravdu zásadní pravidlo – hořící olej na pánvi nikdy nehasím vodou. Ideálním způsobem uhašení je vzít mokrou utěrku, ručník, poklici a pohybem od sebe pánev nebo hrnec zakrýt. Když to budu přikrývat směrem k sobě, nahrnu si plameny na sebe. Zakrytím je oheň bez přístupu vzduchu hned uhašený. Pokud bych olej hasil vodou, dojde k obrovské fyzikální reakci a opravdu velkým plamenům. Jde o to, že voda je těžší než olej, tudíž voda se dostane pod olej, který je však horký a vodu v okamžiku promění na páru. Z jednoho litru vody se v mžiku vytvoří cca 1 700 litrů vodní páry. Vzniklá pára doslova vyhodí olej do vzduchu. A to se bohužel děje.

Jsou z toho opravdu škaradé popáleniny a požáry kuchyně. Takže ani ze srandy se s vodou nepřibližovat k hořícímu oleji.

Tím se dostáváme k samotnému požáru domu.

Pokud požár teprve začíná, nebo je malého rozsahu, například odpadkový koš, pokusím se ho samozřejmě uhasit. Při větším požáru domu se seberu a okamžitě běžím ven. Neřeším žádné peněženky, cennosti, domácí mazlíčky. Prostě ven a zavolat hasiče. Případně se můžu pokusit zatím hasit z venku. Rozhodně se zpátky už nevracím. Uvnitř může vybuchnout plyn, nebo spadnout konstrukce, cokoliv. Je zbytečné kvůli majetku přijít o život.

Tady bych měl další doporučení pro všechny členy rodiny. Je dobré, aby si rodiče s dětmi preventivně určili místo setkání, tedy nějaký pevný bod např. strom, lampa veřejného osvětlení v bezpečné vzdálenosti od domu. Na tomto místě by se všichni členové rodiny měli sejít, jakmile z domu uniknou. Budou tak vědět, že nikdo nechybí, a že v hořícím domě nebo bytě nezůstal nikdo, koho by hasiči museli hledat. Protože není nic horšího, než že by se dítě strachy někde venku ukrylo a rodiče v domnění, že zůstalo v domě, se ho rozběhli hledat zpět do hořícího domu.

Blíží se topná sezóna, co takový oheň v komíně?

Pokud vznikne požár sazí v komíně, je potřeba z blízkosti komínu urychleně odstranit všechny hořlavý materiál a požár ohlásit na linku 150. Stává se, že majitelé objektu, hlavně pokud má rovnou střechu, na něj vylezou a nalejí do komínu vodu. To prosím nikdy, nikdy nedělejte. Komín by se mohl roztrhnout a začít od něj hořet i dům. Co může majitel udělat je, odstavit kotel, tím se zamezí přístupu vzduchu a plechovou lopatkou či pohrabáčem do plechové nádoby vyhrabat topeniště, pokud je to možné. Jako prevence samozřejmě pravidelně volat kominíka na revizi komína. Rád bych připomněl, že popel nikdy nedávat do plastových kbelíků nebo plastové popelnice. Což bývá častá příčina požárů na vesnicích.

A co Vánoce?

Spousta lidí si zpřijemňuje atmosféru adventu a Vánoc otevřeným ohněm v podobě adventních svíců, svíček a prskavek na vánočním stromku. Základní pravidlo je nikdy nenechávat otevřený oheň bez dozoru.

Děkuji moc, Marťo, přeji hodně štěstí. Velké poděkování patří i všem dobrovolným hasičům v naší obci za jejich čas a úsilí.

Jarmila Lišková